

İLAHİYAT FAKÜLTELERİ HAZIRLIK SINIFLARINDA YÜRÜTÜLEN ARAPÇA ÖĞRETİMİNE İLİŞKİN ÖĞRENCİ BAŞARILARININ TESPİT EDİLMESİ: ISPARTA İLAHİYAT FAKÜLTESİ ÖRNEĞİ

Hasan SOYİPEK*

Özet

Bu araştırma, 2012–2013 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde Isparta İlahiyat Fakültesi Arapça hazırlık programına devam eden öğrenciler üzerinde yapılmıştır. Fakültede yürütülen Arapça öğretiminin yeterliliğini belirlemek amacıyla yapılan bu çalışmada, öğrencilerin; basit yoldan iletişim kurabilmelerinin, bilinen konularda sorulan sorulara cevap verebilmelerinin ve kısa-basit metinleri okuyup anlayabilmelerinin düzeyi tespit edilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Arapça öğretimi, Başarı, Metot.

MEASURING THE QUALITY OF ARABIC EDUCATION AND SUCCESS OF STUDENTS IN PREPARATORY CLASSES IN FACULTY OF THEOLOGIES: A CASE STUDY ON ISPARTA FACULTY OF THEOLOGY

Abstract

This study was carried out in the second year students of Theology Faculty of the Süleyman Demirel university in Isparta in 2012/2013 academic year. It was aimed to determine the sufficiency of the Arabic language instruction at the Faculty. It proved that the students reached to level of Arabic language and they can able to ask and answer the question in basic matters and can read and understand the simple and easy texts in Arabic.

Key Words: Arabic Language Teaching, Success, Method

Problem

Bilimsel ve teknolojik gelişmeler sonucu küçülen Dünya coğrafyasında iletişim imkanlarının artması ve farklı insanlarla ilişkilerin kurulması, farklı yabancı dillerin öğrenilmesini zorunlu hâle getirmiştir.¹ Çünkü dil, kültürün vazgeçilmez

* Doç. Dr., Süleyman Demirel Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Temel İslam bilimleri ABD, Arap Dili ve Belagati.

¹ Doğan, Candemir, *Arapça Öğrenim Öğretim Kılavuzu*, Kahire 2008, s. 6.

taşıyıcısı, insan benliğinin, duygu ve düşüncesinin ayrılmaz bir parçası olduğu kadar kültürün vazgeçilmez bir taşıyıcısıdır.² Bu nedenle dil öğrenme ve öğretme zorunluluğu dün olduğu gibi bugün de önemini ve güncelliğini korumaktadır. Kaldı ki uluslararası ilişkilerin yoğunluk kazanması ve iletişimdeki gelişmeler yabancı dil bilmenin önemini daha da arttırmış ve arttıracaktır. Öyle ki günümüzde çeşitli hizmet alanlarında iki ya da daha çok yabancı dil bilme önkoşul olmuştur. Bu nedenle bugün yabancı dil bilmenin öneminden öte, yabancı dilin nasıl daha iyi öğretileceği tartışılmaktadır.³

Yaşamın her alanında olduğu gibi, yabancı dil öğreniminde de bireyin başarısız olmasına yol açan nedenler; bireyin kendisinden, çevreden ve dil öğreticisinden kaynaklanan nedenler olarak sınıflandırılabilir.⁴ Macar araştırmacı Nikolov tarafından yapılan yabancı dil öğreniminde başarısız olan öğrencilere yönelik araştırmada, öğrencilerin başarısızlık nedeni olarak öğretici'nin sınıf içi uygulamaları gösterilmektedir. İsrâil'li öğrencilerin Arapça öğrenmedeki başarıları ile ilgili yapılan araştırmada ise; öğretim programının kalitesi, öğrenci başarısını etkileyen en önemli etken olarak saptanmıştır.⁵

Diller içerisinde İngilizce öğretimi, Türkiye'de hemen hemen çoğu öğretim kurumlarında yapılırken, Arapça öğretimi; orta öğretimde İmam-Hatip liselerinde, yükseköğretim kurumlarında ise İlahiyat Fakülteleri, Filoloji Fakültelerinin Arap Dili Bölümlerinde ve bazı üniversitelerin Fen-Edebiyat Fakülteleri, Arap Dili ve Edebiyatı bölümlerinde yürütülmektedir. Ayrıca Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi bünyesinde bulunan Arap Dili Eğitimi Anabilim Dalında yapılmaktadır.⁶

Söz konusu öğretim kurumları arasında yer alan İlahiyat Fakültelerinde Arapça öğretimi; program, öğretim yöntem ve teknikleri gibi öğrenim süreci ve öğretim unsurları itibarıyla çeşitli denemeler gerçekleştirmiş olup arayışlar hâlâ devam etmektedir. İlahiyat Fakültelerinin tarihî süreçleri incelendiğinde, Arapça

² Kırkılıç, Ahmet-Şahin, Abdullah, "Temel Dil Becerilerinin Gelişmesinde Eğitim Teknolojisinin Kullanımı", *Dil Bilim, Dil Bilgisi ve Dil Eğitimi*, 38. İcanas, 10-15. 2007, Ankara 2011, II, 993.

³ Yaşar, Şefik, *Yabancı Dilde Okuma Becerilerinin Geliştirilmesinde Küçük Gruplarla Öğretim Yönteminin Etkililiği*, Eskişehir 1993, s. 2. Ayrıca Bkz. Soyupek, Hasan, İlahiyat Fakültelerinde Yürütülen Arapça Öğretimine İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Değerlendirilmesi: Isparta İlahiyat Fakültesi Örneği, *Süleyman Demirel Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* Isparta 2003, sayı X, s. 77, 78.

⁴ Şahin, Yusuf, "Yabancı Dil Öğretiminde Öğrenci Başarısını Olumsuz Yönde Etkileyen Unsurlar", *Erciyes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yabancı Diller Eğitimi Bölümü TSA*, Yıl: 13, Nisan 2009, s. 152.

⁵ Şahin, a.g.e., s. 152.

⁶ Özdemir, Abdurrahman, a.g.m., s. 2, 3.

dersinin programdaki ders saatinde olduğu gibi dersin yürütülmesinde de aynı şekilde iniş çıkışlar yaşandığı görülecektir.⁷

1998/1999 eğitim-öğretim yılına kadar Arapça öğretimi bir süre hazırlık sınıflarında yoğun bir şekilde yürütülmüş, ancak bu öğretim yılından itibaren hazırlık sınıfları kaldırılmıştır.⁸ Hiç şüphesiz yaşanan bu dalgalanmalar Arapça öğretimini olumsuz etkilemiş⁹ ve günümüze kadar İlahiyat Fakültelerinde Arapça öğretiminde istenilen başarı gerçekleştirilememiştir. Hazırlık programı uygulamasının kalkması ve yeni programda Arapça dersinin kredi saatinin azaltılmasının başarısızlığa neden olduğu çeşitli platformlarda gündeme getirilmiştir.¹⁰

1998/1999 yılından itibaren kaldırılan hazırlık programının önemi fark edildiği için başvuruya ve belli kriterleri gerçekleştirmeye bağlı olarak 2009/2010 eğitim-öğretim yılından itibaren bazı İlahiyat Fakültelerinde zorunlu olarak Arapça hazırlık programı takip edilmeye başlanmıştır. Bazı fakültelerde farklılık göstermekle birlikte hazırlık sınıflarında ortalama haftada 24 kredi/saat okutulmaktadır.¹¹ 2013/2014 öğretim yılından itibaren de bir kaç dışında bütün İlahiyat Fakültelerinde Arapça hazırlık programı zorunlu hale getirilmiştir. Söz konusu öğretim yılı itibarıyla İlahiyat Fakültelerinin sayısı da 86'ya ulaşmıştır.¹²

⁷ Bkz. Soyupek, Hasan, İlahiyat Fakültelerinde Yürütülen Arapça Öğretimine İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Değerlendirilmesi: Isparta İlahiyat Fakültesi Örneği, *Süleyman Demirel Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* Isparta 2003, sayı X, s. 78, 79.

⁸ Ayhan, Halis, "İlahiyat Fakültesi" *Din Eğitimi Araştırmaları*, İstanbul 1999, s. 264; Cebeci, Suat, "Cumhuriyet Döneminde Yüksek Din Öğretimi", *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi*, sayı: 6, s. 231.

⁹ Hazırlık sınıfı kaldırıldıktan sonraki süreçte Arapça dersinin kaç saat okutulduğu ile ilgili geniş bilgi için bkz. Soyupek, Hasan, İlahiyat Fakültelerinde Yürütülen Arapça Öğretimine İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Değerlendirilmesi: Isparta İlahiyat Fakültesi Örneği, *Süleyman Demirel Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* Isparta 2003, sayı X, s. 78, 79.)

¹⁰ Soyupek, Hasan, *a.g.m.*, s. 79. İlahiyat Fakülteleri ve Arapça öğretiminin yapıldığı yüksek öğretim kurumları arasındaki koordinasyonun de Arapça öğretimindeki verimin düşmesinde etkili olmaktadır. Örneğin ortak bir program dahilinde hazırlanan el-Arabiyyetu li'l Hayât ve el-Arabiyyetu li'n-Nâşiîn adlı seri eserlerin birisi bir fakültede takip edilirken, diğeri başka bir fakülte de takip edilmemektedir. Dolayısıyla birbirini tamamlayan bu kitapların bir kısmının alınıp bir kısmının bırakılması gibi hatalı bir uygulama ortaya çıkmaktadır. (Civelek, Yakup, "Türkiye'de Arapça Öğretimine Dair Bazı Teklifler", *Yüzüncü Yıl Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, sayı 2, Aralık 1998, s. 251.)

¹¹ Soysaldı, *a.g.m.*, s. 249, 250.

¹² Soysaldı, *a.g.m.*, s. 248.

Süleyman Demirel Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde 2011 yılı itibariyle zorunlu İngilizce hazırlık programından Arapça hazırlık programına geçilmiş, öğretim kadrosu da Arap asıllı hocalarla takviye edilmiştir. Bu gelişmeler doğrultusunda fakültedeki Arapça öğretiminin hangi düzeyde olduğunu, belirlenen hedeflere ne düzeyde ulaşıldığını öğrencilerin görüş ve önerilerine dayalı olarak tespit etmeyi amaçlayan bir araştırma yapmayı hedefledik. Bu araştırma sonucunda elde edilen bulguların Arapça öğretimine bir katkı sağlayacağını ve bu alanda yapılacak yeni araştırmalar için kaynak teşkil edeceğini düşünmekteyiz.

Amaç

Bu araştırmanın amacı, Arapça hazırlık programını takip eden öğrencilerin görüşleri doğrultusunda, Süleyman Demirel Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde Arapça öğretiminin başarı durumunu belirlemektir. Ayrıca öğrencilerin başarı düzeylerini ölçmek ve elde edilen bulguların sonraki dönemler için değerlendirilmesini yapmak araştırmanın hedeflerindedir.

Yöntem

Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Tespit edilen amaçların gerçekleştirilmesi için şu iki yol takip edilmiştir:

Öğrencilere yönelik anketler geliştirilmiş ve tatbik edilmiştir.

Elde edilen bulgular değerlendirilerek, öneriler geliştirilmiştir.

Sınırları

Bu araştırma, kapsadığı alan ve yararlandığı verilerle ilgili olarak, 2012/2013 öğretim yılında Süleyman Demirel Üniversitesi İlahiyat Fakültesi hazırlık sınıfı öğrencileri ile sınırlıdır.

Veri Toplama

Araştırmanın verileri Süleyman Demirel Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde okuyan öğrenciler için hazırlanan bir anket ile toplanmıştır. Ankette kişisel bilgi, Arapça öğretim programı ve öğrenci başarılarını ölçmeye yer verilmiştir.

Anketin Uygulanması

Ankete 15 Mayıs'da başlanmış ve iki hafta içerisinde tamamlanmıştır. Anket 210 öğrenci üzerinde uygulanmış, kâğıdı verilmiş, bunlardan 204'ü cevaplandırılarak iade edilmiştir. Daha sonra anketin değerlendirilmesi ve düzenlenen cetveller üzerine dökümleri yapılarak sonuçlar çizelgelere geçirilmiştir.

Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması

Anket aracılığıyla toplanan veriler, bilgisayara aktarılmış ve "SPSS FOR WINDOWS" paket programı ile çözümlenmiştir. Verilerin çözümlenmesinde frekans ve yüzde kullanılmış ve elde edilen bulgular aşağıdaki tablolarda yorumlarıyla birlikte verilmiştir.

Öğrencilerin Kişisel Özelliklerine Ait Bulgular

Tablo I: Öğrencilerin Cinsiyetleri

Cinsiyet	F	%
Bayan	144	70,6
Bay	60	29,4
Toplam	204	100,0

Araştırmaya katılan toplam 204 öğrenciden 144'i bayan, 60'ı ise erkektir. Yüzdesine bakıldığında % 70'i kız ve % 29, 4'ü ise erkektir.

Arapça Programı ve Uygulamalara İlişkin Bulgular

Tablo 2: Arapça Öğretimin Planlanması ve Programı

Cevaplar	F	%
Çok kötü	12	5,9
Kötü	35	17,2
Orta	108	52,9
İyi	41	20,1
Çok iyi	8	3,9

Tablo 2 de görüldüğü gibi Öğrencilere, "*Arapça öğretiminin planlanması ve programı hakkında*" şeklinde yöneltilen soruya Arapça öğretiminin planlanması ve programı hakkında iyi olarak cevap veren öğrenci sayısı 41 (% 20,1), çok iyi diyen öğrenci sayısı 8 (% 3,9), orta olduğunu belirtenlerin sayısı ise 108 (% 52,9) dır. Bunları diğer tercih sebepleri takip etmiştir. Cevapların dağılımı esas alındığında, fakültede takip edilen Arapça öğretiminin plan ve programının orta düzeyde olduğu söylenebilir. Fakülte'deki Arapça öğretiminde uygulanan planlama ve programın yeniden gözden geçirilip, daha iyi düzeye getirilmesi gerekir.

Arapça Eğitim Yöntemi ve Tekniğinin Uygunluğu

Tablo 3: Arapça Öğretim Yöntemi ve Tekniğinin, Konunun Anlaşılabilmesi Açısından uygunluğu

Cevaplar	F	%
Fikrim yok	1	0,5
Çok kötü	12	5,9
Kötü	40	19,6
Orta	93	45,6
İyi	51	25,6
Çok iyi	7	3,4

Tablo 3 de öğrencilere, "*Arapça öğretim ve tekniğinin, konunun anlaşılabilmesi açısından uygunluğu*" şeklinde yöneltilen soruya Arapça öğretim ve tekniğinin, konunun anlaşılabilmesi açısından uygunluk durumuna, iyi olarak cevap veren öğrenci sayısı 51 (% 25,6), çok iyi şeklinde belirtenlerin sayısı 7 (% 3,4) ve orta diyenlerin sayısı ise (93 45,6) dır. Bu soruya verilen cevapların yüzdeler dağılımına bakıldığında, öğrencilerin % 45,6'sı Arapça öğretim yöntemi ve tekniğinin konunun anlaşılmasına uygunluğunun orta düzeyde olduğunu düşündükleri görülür.

Öğrencilerin Arapça Bilgi Düzeyini Belirlemeye Yönelik Bulgular Kendisi Aile ve Yakın Çevresi ile İlgili Konuşulanları Anlayabilme Durumu

Tablo 4: Benimle, ailemle ve yakın çevremle ilgili konuşmaları yavaş ve net konuşulduğunda anlayabilirim

Cevaplar	F	%
Çok kötü	1	0,5
Kötü	10	4,9
Orta	71	34,8
İyi	99	48,5
Çok iyi	23	11,3
Toplam	204	100,0

Tablo 4 de "*Benimle, ailemle ve yakın çevremle ilgili konuşmaları yavaş ve net konuşulduğunda anlayabilirim*" şeklinde yöneltilen soruya benimle, ailemle ve yakın çevremle ilgili konuşmaları yavaş ve net konuşulduğunda anlayabilme durumuna iyi diyen öğrenci sayısı 99 (% 48,5), çok iyi şeklinde cevap verenlerin sayısı 23 (% 11,3) ve orta olarak cevap verenlerin sayısı ise 71 (% 34,8)'dir. Bu

bulgular dikkate alındığında, öğrencilerin; "yavaş ve net konuşulduğunda anlayabilme yeteneği iyi" diyenlerin oranı ise % 59,8'dir. Elde edilen bu bulgular esas alındığında, kendisi, aile ve yakın çevresi ilgili konuşanları yavaş ve net konuşulduğunda anlayabilmenin iyi düzeyde olduğu söylenebilir. Bu da gerçekleştirilen öğretimin öğrencilerin başarısına katkısı olduğunu göstermektedir. Bunu Fakültenin tarihinde Arapça öğretimi adına bir başarı olarak görüyoruz.

Katalog Gibi Yazılı Metinlerdeki Bildik Ad ve Basit Cümleleri Anlayabilme Durumu

Tablo 5: Katalog, duyuru ya da afiş gibi yazılı metinlerdeki bildik adları, sözcükleri ve basit cümleleri anlayabilme Durumu

Cevaplar	F	%
Çok kötü	1	,5
Kötü	9	4,4
Orta	72	35,3
İyi	91	44,6
Çok iyi	31	15,2
Toplam	204	100,2

Tablo 5 de görüldüğü gibi yöneltilen soruya okuduğu bildik ad, sözcük ve basit metni anlayabilme durumuna, iyi olarak cevap veren öğrenci sayısı 91 (% 44,6), çok iyi şeklinde belirtenlerin sayısı 31 (% 15,2), orta şeklinde değerlendirenlerin sayısı ise 72 (% 35,3) dir. Bunları diğer tercih sebepleri takip etmiştir. Cevapların dağılımı esas alındığında, öğrencilerin basit yazılı metinleri anlayabilme düzeylerinin genelde iyi durumda olduğu söylenebilir. Ancak karmaşık metinleri anlama düzeyleri ayrıca incelenecektir. Elde edilen bulgular, fakültede takip edilen öğretim programının ve uygulanan yöntem ve tekniklerin 'metin anlama' veya "okuduğunu anlama" açısından olumlu olduğunu göstermektedir. Cevapların dağılımında hazırlık programını takip eden öğrencilerin çoğunun İmam Hatip Lisesi mezunu olmalarının etkisinin olduğu söylenebilir.

Karşısındaki Kişile Yavaş ve Basit Yoldan İletişim Kurabilme

Tablo 6: Karşısındaki kişile yavaş ve basit yoldan iletişim kurabilirim

Cevaplar	F	%
Fikrim yok	1	,5
Çok kötü	1	,5
Kötü	15	7,4

Orta	71	34,8
İyi	82	40,2
Çok iyi	34	16,7

Tabloda 6 da görüldüğü gibi öğrencilerin karşılarındaki kişiyle yavaş konuşma ve basit cümlelerle iletişim kurabilme seviyelerini belirlemek için, "*Karşımdaki kişiyle yavaş ve basit yoldan iletişim kurabilirim*" şeklinde yöneltilen soruya iyi olarak cevap veren öğrenci sayısı 82 (% 40,2)'dir. Çok iyi olarak cevap veren sayısı 34 (% 16,7) ve orta diyen öğrenci sayısı ise 71 (% 34,8) dir. Elde edilen bulgular, öğrencilerden % 56,9'u, karşılarındaki kişiyle yavaş ve basit yoldan iletişim kurabilme seviyelerinin iyi olduğunu ifade etmektedir. Bu bulgu, fakülte'deki Arapça öğretiminde pratik konuşmaya önem verildiğini göstermektedir.

Bilinen Konularda Basit Sorular Sorabilme ve Cevap Verebilme Durumu

Tablo 7: Bildik konularda basit sorular sorabilme ve cevap verebilme Durumu

Cevaplar	F	%
Çok kötü	1	,5
Kötü	7	3,4
Orta	57	27,9
İyi	94	46,1
Çok iyi	45	22,1
Toplam	204	100,0

Tabloda 7 de görüldüğü gibi öğrencilerin soru sorabilme ve cevap verebilme durumlarını tespit edebilmek için öğrencilere; "*Bildik konularda basit sorular sorulabilir ve cevap verebilirim*" şeklinde yöneltilen soruya bilinen konularda basit sorular sorabilir ve cevap verebilirim konusunda iyi diyen öğrenci sayısı ise 94 (% 46,1), çok iyi şeklinde belirtenlerin sayısı 45 (% 22,1) ve orta diyenlerin sayısı 57 (% 27,9)'dir. Cevapların dağılımı esas alındığında, öğrencilerden % 68,2'sinin bildik konularda basit sorular sorabilme ve cevap verebilmelerinin iyi düzeyde olduğu söylenebilir.

Tablo 8: Kısa ve basit metinleri okuyup anlayabilme durumu

Cevaplar	F	%
Fikrim yok	1	,5
Çok kötü	3	1,5

İlahiyat Fakülteleri Hazırlık Sınıflarında Yürütülen Arapça Öğretimine İlişkin Öğrenci Başarılarının Tespit Edilmesi: Isparta İlahiyat Fakültesi Örneği

Kötü	10	4,9
Orta	53	26,0
İyi	91	44,6
Çok iyi	46	22,5
Toplam	204	100,0

Yukarıdaki tabloda görüldüğü gibi öğrencilere metinleri anlayabilmeleri konusunda "*Kısa ve basit metinleri okuyup anlayabilirim*" şeklinde yöneltilen soruya kısa ve basit metinleri okuyup anlayabilme durumuna iyi olarak cevap veren öğrenci sayısı 91 (% 44,6), çok iyi diyenlerin sayısı 46 (% 22,5) ve orta olarak cevap verenlerin sayısı 53 (% 26,0)'dır. Elde edilen bulgular esas alındığında; kısa ve basit metinleri okuyup anlayabilmede öğrencilerin % 67,1'nin iyi düzeyde olduğu söylenebilir.

Tablo 9: Bilinen Konularda Bilgi Alışverişini Gerektiren Basit Ve Alışılmış Şekilde İletişim Kurabilme Durumu

Cevaplar	F	%
Fikrim yok	1	,5
Çok kötü	2	1,0
Kötü	25	12,3
Orta	92	45,1
İyi	61	29,9
Çok iyi	23	11,3
Toplam	204	100,0

Tablo 9 de görüldüğü gibi öğrencilerin bilinen konularda iletişim kurabilme seviyelerini belirlemek için "*Bildik konularda bilgi alışverişini gerektiren basit ve alışılmış şekilde iletişim kurabilirim*" şeklinde yöneltilen soruya bildik konularda bilgi alışverişini gerektiren basit ve alışılmış şekilde iletişim kurabilme durumuna iyi olarak cevap veren öğrenci sayısı 61 (% 29,9)'dir. Çok iyi diyenlerin sayısı 23 (% 11,3), orta diyenlerin sayısı 92 (% 45,1)'dir. Cevapların dağılımı esas alındığında, bildik konularda bilgi alışverişini gerektiren basit ve alışılmış şekilde iletişim kurabilmede öğrencilerin % 41,2'nin iyi ve % 45,1'nin orta düzeyde olduğu söylenebilir.

Basit Bir Dille Yaşam Koşulları Gibi Konuları Anlatmak İçin Cümleler Kurabilme Durumu

Tablo 10: Basit bir dille ailemi, yaşam koşullarımı, anlatmak için cümleler kullanabilme Durumu

Cevaplar	F	%
Çok kötü	5	2,5
Kötü	16	7,8
Orta	73	35,8
İyi	84	41,2
Çok iyi	26	12,7
Toplam	204	100,0

Tablo 10 da görüldüğü gibi öğrencilere cümleler kullanabilme konusunda "*basit bir dille ailemi, yaşam koşullarımı, eğitim geçmişimi anlatmak için cümleler kullanabilirim*" sorusu sorulmuştur. Yöneltilen soruya basit bir dille ailemi, yaşam koşullarımı, eğitim geçmişimi anlatmak için cümleler kullanabilirim durumuna iyi olarak cevap veren öğrenci sayısı 84 (% 41,2) çok iyi bilenlerin sayısı 26 (% 12,7) ve orta bilenlerin sayısı 73 (% 35,8)'dir. Cevapların dağılımı esas alındığında, öğrencilerden % 53,9'unun iyi olduğu söylenebilir. Sonuç itibarıyla öğrencilerin yarısından fazlasının bu konuda iyi olduğunu göstermektedir.

Bildik ya da İlgi Alanına Giren Konular Hakkında Bir Metin Yazabilme Durumu

Tablo 11: Bildik Ya Da İlgi Alanına Giren Konularla İlgili Bir Metin Yazabilme Durumu

Cevaplar	F	%
Fikrim yok	1	,5
Çok kötü	10	4,9
Kötü	38	18,6
Orta	91	44,6
İyi	49	24,0
Çok iyi	15	7,4
Toplam	204	100,0

Tabloda 11de görüldüğü gibi metin yazabilme konusunda öğrencilere, "*bildik ya da ilgi alanına giren konularla ilgili bir metin yazabilirim*" şeklinde yöneltilen soruya bildik ya da ilgi alanına giren konularla ilgili bir metin yazabilme konusunda iyi olarak cevap veren öğrenci sayısı 49 (% 24,0)'dır. Çok iyi diyenlerin sayısı 15 (% 7,4) ve orta diyenlerin sayısı 91 % 44,6'dır. Cevapların dağılımı esas alındığında, öğrencilerin bu alandaki başarısının orta düzeyde olduğu söylenebilir.

Kişisel ya da Günlük Konularda Hazırlık Yapmadan Konuşmalara Katılabilme Durumu

Tablo 12: Kişisel Ya Da Günlük Konularda Hazırlık Yapmadan Konuşmalara Katılabilme Durumu

Cevaplar	F	%
Fikrim yok	1	,5
Çok kötü	14	6,9
Kötü	63	30,9
Orta	86	42,2
İyi	36	17,6
Çok iyi	4	2,0
Toplam	204	100,0

Tablo 12 de öğrencilerin konuşmalara katılabilme durumlarını tespit etmek için; "*Kişisel ya da günlük konularda hazırlık yapmadan konuşmalara katılabilirim*" şeklinde yöneltilen soruya kişisel ya da günlük konularda hazırlık yapmadan konuşmalara katılabilme hakkında, iyi olarak cevap veren öğrenci sayısı 36, (% 17,6)'dır. Çok iyi diyenlerin sayısı 4 (% 2,0) ve orta diyenlerin sayısı 86 (% 42,2)'dir. Elde edilen bulgular, öğrencilerin bu alandaki başarısının ortaya yakın olduğunu belirtmektedir.

Deneyim ve İzlenimleri Betimleyen Kişisel Mektuplar Yazabilme Durumu

Tablo 13: Deneyim ve izlenimlerimi betimleyen kişisel mektuplar yazabilme Durumu

Cevaplar	F	%
Fikrim yok	2	1,0
Çok kötü	12	5,9
Kötü	82	40,2
Orta	87	42,6
İyi	20	9,8
Çok iyi	1	,5
Toplam	204	100,0

Tabloda 13 de görüldüğü gibi kişisel mektuplar yazabilme seviyelerini belirleyebilmek için öğrencilere, "*Deneyim ve izlenimlerimi betimleyen kişisel mektuplar yazabilirim*" şeklinde yöneltilen soruya deneyim ve izlenimlerimi betimleyen kişisel mektuplar yazabilme durumuna iyi olarak cevap veren öğrenci sayısı 20 (% 9,8), çok iyi diyenlerin sayısı 1 (% ,5) ve orta diyenlerin sayısı ise 87

(% 42,6)'dir. Cevapların dağılımı esas alındığında, öğrencilerin bu alanda ortaya yakın oldukları söylenebilir.

Arapça Ders Kitapları Hakkındaki Düşünce

Tablo 14: Arapça ders kitaplarının hakkında ne düşünüyorsunuz?

Cevaplar	F	%
Fikrim yok		1,0
Çok kötü	21	10,3
Kötü	37	18,1
Orta	73	35,8
İyi	51	25,0
Çok iyi	20	9,8
Toplam	204	100,0

Yukarıdaki tablo 14 de Arapça ders kitaplarının durumunu belirlemek için öğrencilere, "*Arapça ders kitapları hakkında ne düşünüyorsunuz*" şeklinde yöneltilen soruya Arapça ders kitapları hakkında iyi olarak cevap veren öğrenci sayısı 51 (% 25,0), çok iyi diyenlerin sayısı 20 (% 9,8) ve orta diyenlerin sayısı 73 (% 35,8)'dir. Cevapların dağılımı esas alındığında, öğrencilerin kitaplar hakkındaki kanaatlarının orta düzeyde olduğu söylenebilir. Öğrencilerin bu olumsuz görüşlerinin nedeninin geçen öğretim yılı ağırlık olarak takip edilen "*Arapçaya Giriş*" adlı kitabın metinleri ile ilgili olması muhtemeldir. Çünkü zikri geçen kitabın metinleri öğrencilerin seviyesine uygun olmadığı gibi ilgi çekici de değildir.

el-Kırâatü'l-Müeyyessara Kitabının İşlenişi Hakkındaki Düşünce

Tablo 15: el-Kırâatü'l-Müeyyessara kitabının işlenişi hakkında ne düşünüyorsunuz?

Cevaplar	F	%
Çok kötü	14	6,9
Kötü	28	13,7
Orta	56	27,5
İyi	73	35,8
Çok iyi	33	16,2
Toplam	204	100,0

Tabloya 15 de öğrencilere "*el-Kırâatü'l-Müeyyessara kitabının işlenişi hakkında ne düşünüyorsunuz*" şeklinde yöneltilen soruya el-Kırâatü'l-Müeyyessara

kitabının işlenişi hakkında iyi olarak cevap veren öğrenci sayısı 73 (% 36,8), çok iyi diyenler 33 (% 16,2) ve orta diyenlerin sayısı ise 56 (% 27,5)'dir. Elde edilen bulgulara göre, öğrencilerden % 52,0'si okutulan kıraat kitabının işlenişinin iyi olduğunu belirtmişlerdir.

el-Kavâidü'l –Müeyssera Kitabının İşlenişi Hakkında ki Düşünce

Tablo 16: el-Kavâidü'l-Müeyssera kitabının işlenişi hakkında ne düşünüyorsunuz?

Cevaplar	F	%
Fikrim yok	1	0,5
Çok kötü	10	4,9
Kötü	26	12,7
Orta	53	26,0
İyi	63	39,0
Çok iyi	51	25,0
Toplam	204	100,0

Yukarıdaki tablo 16 da görüldüğü üzere öğrencilere, "*el-Kavâidü'l-Müeyssera kitabının işlenişi hakkında ne düşünüyorsunuz*" şeklinde yöneltilen soruya iyi olarak cevap veren öğrenci sayısı 63 (% 39,0), çok iyi diyenlerin sayısı 51 (% 25,0) ve orta diyenlerin sayısı ise 53 (% 26,0)'dir. Cevapların dağılımı esas alındığında, öğrencilerden % 61'i kavâid kitabının işlenişinin iyi olduğunu belirtmişlerdir.

Yazılı ve Sözlü Anlatım Dersinde Takip Edilen Metot ve İşlenişi Hakkındaki Düşünce

Tablo 17: Yazılı ve sözlü anlatım dersinde takip edilen metot ve işlenişi hakkında ne düşünüyorsunuz?

Cevaplar	F	%
Fikrim yok	4	2,0
Çok kötü	36	17,6
Kötü	57	27,9
Orta	62	30,4
İyi	38	18,6
Çok iyi	7	3,4
Toplam	204	100,0

Yukarıdaki dağılımda da görüldüğü gibi öğrencilere, "yazılı ve sözlü anlatım dersinde takip edilen metot ve işlenişi hakkında ne düşünüyorsunuz"? şeklinde yöneltilen soruya yazılı ve sözlü anlatım dersinde takip edilen metot ve işlenişi hakkında iyi olarak cevap veren öğrenci sayısı 38 (% 18,6), çok iyi diyenlerin sayısı 7 (% 3,4) ve orta diyenlerin sayısı ise 62 % 30,4'dir. Elde edilen bulgular, öğrencilerin yazılı ve sözlü anlatım dersinde takip edilen metot ve işlenişini iyi bulmadıklarını göstermektedir.

Sarf Dersinin Verimliliği Hakkındaki Düşünce

Tablo 17: Sarf dersinin verimliliği hakkında ne düşünüyorsunuz?

Cevaplar	F	%
Fikrim yok	6	2,9
Çok kötü	32	15,7
Kötü	37	18,1
Orta	46	22,5
İyi	51	25,0
Çok iyi	32	15,7
Toplam	204	100,0

Tabloda 18 de görüldüğü gibi öğrencilere "sarf dersinin verimliliği hakkında ne düşünüyorsunuz" şeklinde yöneltilen soruya iyi olarak cevap veren öğrenci sayısı 51 (% 25,0), çok iyi diyenlerin sayısı 32 (% 15,7) ve orta diyenlerin sayısı ise 46 (% 22,5)'dir. Cevapların dağılımı esas alındığında, öğrencilerin sarf dersinin verimliliği hakkında ki düşüncelerinin orta düzeye yakın olduğu söylenebilir.

Arapça'ya Yeterli İlgı Gösterme

Tablo 18: Arapça'ya yeterli ilgi gösteriyor musunuz?

Cevaplar	F	%
Fikrim yok	1	,5
Çok Kötü	11	5,4
Kötü	25	12,3
Orta	71	34,8
İyi	74	36,3
Çok iyi	22	10,8
Toplam	204	100,0

Tablo 19 da görüldüğü gibi öğrencilere, "Arapça'ya yeterli ilgi gösteriyormusunuz"? şeklinde yöneltilen sorulara iyi olarak cevap veren öğrenci sayısı 74 (% 36,3), çok iyi diyenlerin sayısı 22 (% 10,8) ve orta diyenlerin sayısı ise 71 % 34,8'dir. Elde edilen bulgulara göre öğrencilerden % 50'si Arapçaya ilgi gösterdiklerini ifade etmektedir. Bu da hazırlık sınıflarının diğer yarısının motivasyonunun eksik olduğunu ortaya koymaktadır.

Arap Hocalardan İstifade Etme Ölçüsü

Tablo 20: Arap hocalardan ne ölçüde istifade ediyorsunuz?

Cevaplar	F	%
Fikrim yok	2	1,0
Çok kötü	22	10,8
Kötü	26	12,8
Orta	92	45,3
İyi	38	18,7
Çok iyi	23	11,3
Toplam	203	100,0

Yukarıda ki tablo 20 de görüldüğü gibi öğrencilere, "Arap hocalardan ne ölçüde istifade ediyorsunuz"? şeklinde yöneltilen soruya iyi olarak cevap veren öğrenci sayısı 38 (% 18,7), çok iyi diyenlerin sayısı 23 (% 11,3) ve orta diyen öğrenci sayısı ise 92 (% 45,3)'dir. Cevapların dağılımı esas alındığında, öğrencilerin Arap hocalardan istifade etmelerinin orta düzeyde olduğu söylenebilir.

SONUÇ

Hazırlık sınıflarında Arapça öğretimine ilişkin öğrenci görüşlerini tespiti yönelik çalışmada ulaşılan sonuçlar maddeler halinde şöyledir:

Arapça öğretiminin plan ve programının orta düzeyde olduğu ortaya çıkmıştır.

Arapça eğitim yöntemi ve tekniğinin konunun anlaşılması açısından orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

Kendisi, ailesi ve yakın çevresi ile ilgili konuşulanları anlayabilmenin iyi düzeyde olduğu ortaya çıkmıştır.

Katalog gibi yazılı metinlerdeki bilinen ad ve basit cümleleri öğrencilerin anlayabildikleri tespit edilmiştir.

Karşısındaki kişiyle yavaş ve basit yoldan iletişim kurabilmenin iyi olduğu ortaya çıkmıştır.

Bilinen konularda basit sorular sorulduğunda, cevap verebilmenin iyi düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

Kısa ve basit metinleri okuyup anlayabilmenin iyi düzeyde olduğu ortaya çıkmıştır.

Bilinen konularda bilgi alışverişini gerektiren basit ve alışılmış şekilde iletişim kurabilmenin orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

Kısa ve basit metinleri okuyup anlayabilmenin iyi düzeyde olduğu ortaya çıkmıştır.

Basit bir dille yaşam koşulları gibi konuları anlatmak için cümleler kurabilmenin orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

Bildik ya da ilgi alanına giren konularla ilgili bir metin yazabilmenin orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

Kişisel ya da günlük konularda hazırlık yapmadan konuşmalara katılabilmenin ortaya yakın olduğu ortaya çıkmıştır.

Deneyim ve izlenimleri betimleyen kişisel mektuplar yazabilmenin ortaya yakın olduğu tespit edilmiştir.

el-Kavâidül –Müeyssera ve el-Kırâatü'l Müeyssera kitaplarının işlenişinin iyi olduğu ortaya çıkmıştır.

Yazılı ve sözlü anlatım dersinde takip edilen metodu iyi bulmadıkları tespit edilmiştir.

Sarf dersinin verimliliğinin ortaya yakın olduğu görüşü ortaya çıkmıştır.

Arapçaya yeterli ilgi göstermenin % 50 olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuç istenilen düzeyde olmasa da daha önce 2002/2003 yılında Isparta İlahiyat Fakültesinde yaptığımız ankette Arapça'ya ilgi göstermiyorum diyenin oranı % 70.5 olarak tespit edilmiş idi. On yıl öncesi ile karşılaştırma yapıldığında 2013 yılında yaptığımız anket sonucu Arapça öğretimi adına gelişmenin çok da kötü olmadığı ortaya çıkmıştır. Ancak bize göre ilginin istenilen düzeyde olmamasının sebebi; öğrencilerin orta öğretimde özellikle de İlahiyat Fakültelerinde Arapça'ya karşı ilgi ve sevgi konusunda yeterli desteği alamamalarıdır.

Yine bu çalışmamızda Arap hocalardan istifade etmenin orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilere yöneltilen açık uçlu sorularda Arap hocaların kitaba bağlı kalarak pratik konuşmaya fazla yer vermedikleri tespit edilmiştir. Ayrıca açık uçlu sorulara verilen cevapta öğrenciler, Arap asıllı hocaların kitaba bağlı kalmadan daha fazla konuşmalarını ve konuşmalarını istemektedirler.

ÖNERİLER

Genel olarak Arapça öğretiminde dikkat alınması gereken önerilerimizi bu çalışmanın ortaya koyduğu bulgular ışığında şu şekilde sıralayabiliriz:

Arapça öğretiminin plan ve programına önem verilmeli.

Öğrencilere fakülte ve Arapça sevdirmeli.

Kitabı bitirme hedeflenerek, ders süratli olarak işlenmemeli.

Konular işlenirken öğrencilerin anlaması dikkate alınmalı.
Derslere şartlar el verdiği ölçüde alanın hocaları girmeli.
Arap hocalar, kitaba çok fazla bağlı kalmadan pratik konuşmaya ağırlık vermeli.
Öğrencileri yönlendirecek ve motivasyonlarını artıracak bir psikolojik rehberlik birimi kurulmalı.

KAYNAKÇA

- Ayhan, Halis, "İlahiyat Fakültesi" *Din Eğitimi Araştırmaları Dergisi*, sayı 6, İstanbul 1999, s. 255–268.
- Cebeci, Suat, "Cumhuriyet Döneminde Yüksek Din Öğretimi", *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi*, Özel sayı, Ankara 1999, s. 227–235.
- Cebeci, Suat, "Dil Öğretimi ve Arapça Dersleri", *Din Öğretimi Dergisi*, sayı 8, 9, Ankara.
- Civelek, Yakup, "Türkiye'de Arapça Öğretimine Dair Bazı Teklifler", *Yüzüncü Yıl Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, sayı 2, Aralık 1998, s. 225–283.
- Çelebi, Muharrem, *Arapça'ya Giriş*, İzmir 1988, İzmir İlahiyat Fakültesi Vakfi Yayınları.
- Davudoğlu, Ahmet, "Arapça Öğrenimi Üzerine Bir Soruşturma", *Mavera* 79, s. 14–15.
- Doğan, Candemir, *Arapça Öğrenim Öğretim Kılavuzu*, Kahire 2008.
- Gömleksiz, Mehmet Nuri, "Üniversitelerde Yürütülen Yabancı Dil Derslerine İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Değerlendirilmesi (Fırat Üniversitesi Örneği)", *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, cilt 12, sayı 1, Elazığ 2002, s. 143–158.
- Hazer, Dursun, "Osmanlı Medreselerinde Arapça Öğretimi ve Okutulan Ders Kitapları", *Gazi Üniversitesi Çorum İlahiyat Fakültesi Dergisi*, Çorum 2002, s. 273–293.
- Karaca, Mahmut, *Türkiye'de Yükseköğretim Kurumlarında Arapça Öğretim (İlahiyat Fakülteleri Örneği)*, (Basılmamış Doktora Tezi), Bursa 2000.
- Kırkkılıç, Ahmet-Şahin, Abdullah, "Temel Dil Becerilerinin Gelişmesinde Eğitim Teknolojisinin Kullanımı", 38. *Icanas*, 10–15. 2007, Ankara 2011, s. 993.
- Korukçu, Adem-Acuner, H. Yusuf, "İlahiyat Fakültesi Arapça Hazırlık Sınıfı Öğrencilerinin Yabancı Dil Yetkinlik Beklentisi ve Yabancı Dil Öğrenme kaygısı- Hitit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Örneği", *İlahiyat Fakültesi Dergisi* 17: 2 (2012), s. 191–211.
- "Muasır Dünyada ve Türkiye de Arapça Öğretimi", <http://www.imam-hatip-ogretmeni.com>, Erişim Tarihi, 01.10.2013.
- Özdemir, Abdurrahman, "İlahiyat Fakülteleri Ölçeğinde Arapça Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri", *İlahiyat Fakültelerinde Arapça Öğretimi ve Problemleri Sempozyumu*, 21 Haziran 2000 Samsun, s. 353, 354.

Soysaldı, Mehmet, "Türkiye deki İlahiyat Fakültelerinde Arapça Öğretiminde Karşılaşılan Problemler ve Çözüm Yolları" *Ekev Akademi Dergisi*, yıl, 14, say, 45 (Gündüz 2010) , s. 247–279.

Soyupek, Hasan, "İlahiyat Fakültelerinde Yürütülen Arapça Öğretimine İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Değerlendirilmesi: Isparta İlahiyat Fakültesi Örneği", *Süleyman Demirel Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, Isparta 2003, sayı X, s. 77–95.

Şahin, Yusuf, "Yabancı Dil Öğretiminde Öğrenci Başarısını Olumsuz Yönde Etkileyen Unsurlar", *Erciyes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yabancı Diller Eğitimi Bölümü TSA*, Yıl: 13, Nisan 2009, s. 152–158.

Yaşar, Şefik, *Yabancı Dilde Okuma Becerilerinin Geliştirilmesinde Küçük Gruplarla Öğretim Yönteminin Etkililiği*, Eskişehir 1993.